

شناسایی و اولویت بندی صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی در آموزش و پرورش شهرستان مرند در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱

راضیه یوسفیان^۱، رسول نجفی^۲، سجاد صادقی^۳، نرجس ممتاز^۴

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، اداره آموزش و پرورش شاهین شهر (نویسنده مسئول)

^۲ تحصیلات حوزوی سطح کارشناسی، اداره آموزش و پرورش آذربایجان شرقی-تبریز

^۳ کارشناس ارشد علوم اجتماعی، اداره آموزش و پرورش آذربایجان شرقی-تبریز

^۴ کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، اداره آموزش و پرورش شاهین شهر

چکیده

هدف پژوهش حاضر شناسایی و اولویت بندی صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی در آموزش و پرورش منطقه بستان آباد در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ می باشند. جامعه آماری پژوهش کلیه معلمان آموزش و پرورش مرند به تعداد ۶۳۰ نفر بود که از طریق روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای و جدول مورگان، ۲۴۴ نفر به عنوان نمونه پژوهش بر اساس جامعه آماری انتخاب شد. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که برنامه ریزی برای آموزش، اخلاق و مسئولیت های حرفه ای و مدیریت منابع از ابعاد صلاحیت حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی می باشد. و از لحاظ اولویت بندی طبق نتیجه این تحقیق به ترتیب اخلاق و مسئولیت های حرفه ای، برنامه ریزی برای آموزش و مدیریت منابع می باشد ($p < 0/01$).

واژه های کلیدی: صلاحیت های حرفه ای معلمان، برنامه ریزی برای آموزش، اخلاق و مسئولیت های حرفه ای، مدیریت منابع.

مقدمه:

در کل دنیا همزمان با شیوع کرونا، بیش از یک میلیارد و دویست میلیون دانش آموز از کلاس های حضوری محروم شدند و زنگ خطر تغییرات سریع و شوک مانند برای نظام های آموزشی به صدا درآمد و در نتیجه توجه به آموزش غیرحضوری در قالب یادگیری مجازی و برخط بیشتر شد و در این بین جامعه معلمان با چالش هایی در زمینه نحوه آموزش های مجازی به دانش آموزان از یک طرف و مسئله ضرورت کسب و میزان ارتقاء صلاحیت ها و شایستگی های خود آنان در آموزش مجازی، مواجه شده اند (لی و لالانی، ۲۰۲۱) ظهور و گسترش نسخه جدید بیماری کرونا (کووید - ۱۹) کشورهای مختلف جهان را درگیر کرد و موجب شد بخشهای مختلف از جمله مدارس با محدودیت های مختلفی رو به رو شوند و برای جبران عدم حضور دانش آموزان در کلاس های درس به آموزش های غیرحضوری یا مجازی به شکل های مختلف روی آورند. بحران کرونا در ایران و جهان سبب شد تا تغییرات بسیار عمده ای در همه ی ارکان برنامه های عادی و جاری بشر و تجربه جدیدی در همه بخش ها به ویژه عرصه آموزش از طریق فضای مجازی و شبکه شاد باب شود و این فضا به محلی برای پاسخگویی به نیازهای ارتباطی، عرضه تولیدات آموزشی تبدیل شود که نهایتا باید توجه نمود که ارتقاء زیرساخت های فنی، ضرورت تعاملی دوسویه آموزش دهنده و یادگیرنده جهت شکل گیری فرایند یاددهی- یادگیری مطلوب و افزایش تلاش برای کسب شایستگی ها برای تطابق بیشتر با این نوع آموزش می تواند به عنوان راهکارهای نهایی جهت افزایش بهره گیری از شرایط بوجود آمده باشد (ابطحی فروشانی و همکاران، ۱۴۰۱) منظور از صلاحیت معلم، مجموعه شناختها، گرایشها و مهارتهایی است که معلم با کسب آنها می تواند در جریان تعلیم و تربیت به پرورش عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند.

صلاحیت های مجازی معلمی در حوزه فضای مجازی دارای سه رکن است: رکن شناخت که مجموعه ای از آگاهیها و مهارتهای ذهنی معلم است که او را در شناخت و تحلیل مسئله و موضوع فناوری اطلاعات و ارتباطات و نحوه آموزش مجازی پر توان می سازد. رکن عاطفی به مجموعه ای از گرایشات و علایق معلم نسبت به مسائل و موضوعات فناوری اطلاعات و ارتباطات با تعلیم و تربیت مجازی اشاره دارد. رکن مهارتی آن بخش از صلاحیتهاست که به مهارتها و تواناییهای عملی معلم در فرایند فناوری اطلاعات و ارتباطات در کلاس درس مجازی مرتبط است. موضوع و مسئله اساسی که امروزه در حوزه نظام های آموزشی وجود دارد، میزان دسترسی به دانش و اطلاعات نیست بلکه مهم درک و فهم اطلاعاتی است که یادگیرنده بطور مداوم در معرض آن هستند. در چنین شرایطی، پرداختن به راه حل های نوین، یعنی فراهم سازی امکانات یادگیری به جای آموزش، شاید بتوان مقداری از نیازهای اطلاعاتی و یادگیری فراگیر را برآورد نمود که این امر مهم در سایه توجه لازم به نحوه فضای یادگیری الکترونیکی و مجازی امکان پذیر است. معلمان در این محیط نه تنها به امر یاددهی و یادگیری می پردازند، بلکه مهارتهای تفکر و خودراهبری و از همه مهم تر یادگیری چگونه یادگرفتن (فراشناخت) را آموزش داده و به یاددهندگان مداوم تبدیل خواهند شد

معلمان نقش اساسی در توسعه آموزش و پرورش دارند و کارگزاران اصلی تعلیم و تربیت و روح نظام تعلیم و تربیت هر کشوری هستند که با کوشش خردمندانه آنان اهداف والای نظام آموزشی کشور محقق می شود (دیانتی و عرفانی، ۱۳۸۷؛ عبداللهی و همکاران، ۱۳۹۲). در آرمان های پیشنهادی صاحب نظران برای نظام تعلیم و تربیت، از معلم به عنوان نقطه حمایت از هرگونه تغییر و تحول یاد شده است. بنابراین موفقیت هر سیستم آموزشی تا حد تعیین کننده ای به دانش و مهارت های حرفه ای معلمان بستگی دارد (دلور، ۲۰۰۹). با توجه به تعامل معلم و دانش آموز در کلاس درس، نحوه رفتار معلم عامل فوق العاده

مهمی در جهت دهی رفتار دانش آموز در کلاس خواهد بود. معلمان باید دانش و مهارت های شناختی، تعاملی و عاطفی داشته باشند که برای انجام تکالیف، حل مسائل و عملکرد مؤثر در حرفه معلمی لازم است. (استوریون و دیمیست، ۲۰۱۰).

هانتلی (۲۰۰۸)، مدارک معلمان را در سه حوزه طبقه بندی کرده است: دانش حرفه ای، عملکرد حرفه ای و تعهد حرفه ای. دانش حرفه ای شامل دانش محتوا، دانش دانش آموزان و آگاهی از آموزش و یادگیری است. تمرین حرفه ای شامل طراحی یادگیری، ایجاد محیط یادگیری، و اندازه گیری و ارزیابی یادگیری، و تعهد حرفه ای، یادگیری حرفه ای، مشارکت، رهبری و ارزش ها است. این شامل ارتباطات و اخلاق است. احمدی و همکاران (۱۳۹۶) صلاحیت های حرفه ای معلمان را آن دسته از مهارت ها و دانش تعریف می کنند که به معلمان کمک می کند تا با ورودی های خاص به نتایج خاصی در فرآیند تدریس دست یابند. آنها پرداختن به این صلاحیت ها را تضمین کننده نتایج مورد انتظار فرآیند تدریس (کیفیت تدریس) از یک سو و صحت فرآیند (تدریس خوب) از سوی دیگر می دانند و بر این اساس معتقدند که دسته بندی و پرداختن به همه جوانب. آموزش در این زمینه حائز اهمیت است. واجب است، اما معتقدند که ایجاد بیش از حد برگ های جدید، علاوه بر ایجاد فضای ابهام، معلمی را به حرفه ای دست نیافتنی تبدیل می کند.

پیرمانا، ولانساری، مولیانی و سابان (۲۰۲۱) آنها در پژوهشی نشان دادند که تلاش های انجام شده برای مدیریت توسعه صلاحیت حرفه ای معلمان عبارتند از: الف) جذب همه جانبه از طریق گزینش. ب) آموزش، ج) نظارت آموزشی، د) وظیفه یادگیری، ه) افزایش انگیزه معلمان برای القای تعهد و پاداش. رادکیویچ و همکاران (۲۰۲۱) تحقیقی با موضوع فناوری های نوین در توسعه صلاحیت حرفه ای در معلمان مدارس آموزش حرفه ای انجام داد. این مقاله با ارائه نتایج قطعی آزمون، نیاز به توسعه حرفه ای مستمر معلمان بر اساس اصول بدیع را نشان می دهد. همچنین استفاده از فناوری های آموزشی به روز، فناوری های تولید و یادگیری از راه دور و پروژه محور را برای توسعه شایستگی حرفه ای در بازیگران فرآیند آموزشی (معلمان و دانش آموزان) پیشنهاد می کند. این به اجرای رویکرد شایستگی محور در نظام آموزش حرفه ای اشاره دارد این در توسعه شایستگی حرفه ای بر اساس برخی مراحل منعکس می شود. آنها شامل گسترش فضای اطلاعاتی و آموزشی برای بازیگران در فرآیند آموزشی و فردی کردن یادگیری با استفاده از منابع اطلاعاتی مدرن (فناوری های از راه دور) می شوند. علی محمدی، جباری و نیازآذری (۱۳۹۸) در تحقیقی با موضوع توانمندسازی حرفه ای معلمان در چشم انداز آینده و ارائه مدل انجام دادند. بر اساس نتایج حاصله، مدل استخراجی ۶۳ شاخص، ۱۹ مؤلفه و ۶ بعد برای توانمندسازی حرفه ای معلمان در چشم انداز آینده دارد. ابعاد شامل محتوای برنامه درسی و آموزشی، سواد دیجیتالی، اخلاق و بصیرت دینی، بهسازی کارورزی، ساختار سازمانی و مهارت های حرفه ای معلم، در دانشگاه فرهنگیان شناسایی شدند.

نیروی انسانی به ویژه معلمان رکن اصلی و عامل اساسی در فرآیند تعلیم و تربیت تلقی می شود و دستیابی به اهداف نظام آموزشی بدون حضور معلمان با قابلیت ها و شایستگی های حرفه ای امکان پذیر نیست. برای اینکه چنین معلمانی در اختیار نظام آموزشی کشور قرار گیرند، فرآیند جذب، تربیت و بکارگیری نیروی انسانی باید نظام مند و مبتنی بر اهداف مشخص و از پیش تعریف شده باشد (دیبای صابر و همکاران، ۱۳۹۹). فقدان الگوی مناسب برای تربیت معلمان آموزش و پرورش باعث ایجاد آشفتگی و سردرگمی در نحوه تربیت و تامین نیروی انسانی در نظام آموزش و پرورش شده است که کاهش چشمگیری در کارایی و اثربخشی آنها به همراه دارد و بیم آن می رود که این خلأ وجود داشته باشد. سال های آتی باعث افت شدید و ناگهانی کیفیت معلمان و نیروی انسانی می شود که از عوامل اصلی فرآیند آموزش دانش آموزان هستند و در نتیجه مشکلات

آموزشی تشدید خواهد شد.

با عنایت به موارد فوق، این مطالعه به این سؤال می پردازد که صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی در آموزش و پرورش منطقه بستان اباد چه مواردی بوده و از چه اولویتهایی برخوردار می باشند.

روش

تحقیق حاضر براساس هدف از نوع کاربردی و براساس نحوه گردآوری داده ها تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی می باشد. جامعه آماری پژوهش کلیه معلمان آموزش و پرورش منطقه مرنده به تعداد ۶۳۰ نفر بود که از طریق روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای و جدول مورگان، ۲۴۴ نفر به عنوان نمونه پژوهش بر اساس جامعه آماری انتخاب شد

ابزار پژوهش

صلاحیت های حرفه ای معلمان: به دلیل وجود نداشتن پرسشنامه معتبر، از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. این پرسشنامه در حدود ۳۰ گویه بود که صلاحیت های حرفه ای معلمان در سه حوزه **صلاحیت فنی** (برنامه ریزی برای آموزش، انتخاب رسانه متناسب با آموزش مجازی، تسلط به کار با تلفن هوشمند و برنامه های آموزش مجازی)، **صلاحیت علمی** (معناکردن یادگیری مجازی، مشارکت، خلاقیت، نوآوری و توانمندسازی تدریس مجازی و مدیریت زمان) و **صلاحیت تعلیمی** (اخلاق، مسئولیت های حرفه ای، درک مقابله با نگرش اولیا و دانش آموزان در استفاده از فضای مجازی برای آموزش، راهبرد حل مسئله و راهبردهای یادگیری مشارکتی در فضای مجازی) را می سنجد.

در شاخص سازی پرسشنامه، از مقیاس پنج درجه ای لیکرت استفاده شد. برای تعیین روایی و محتوایی پرسشنامه، از پیشنهاد و نظرهای صاحب نظران تعلیم و تربیت شد. پایایی پرسشنامه تهیه شده، با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه شد.

جدول شماره (۱-۳). میزان آلفای بدست آمده برای هر یک از شاخص های تحقیق

شاخص	ضریب آلفای کرونباخ
صلاحیت فنی	۰/۸۳
صلاحیت علمی	۰/۷۶
صلاحیت تعلیمی	۰/۸۲

شیوهی اجرای پژوهش

پس از آنکه آزمودنی ها انتخاب شدند آزمونگر توضیح می دهد که در حال انجام پژوهشی می باشد و به آزمودنی اطمینان می دهد که پاسخ های او محرمانه خواهند ماند. آزمونگر پرسش نامه ها را در اختیار شرکت کنندگان قرار می دهد و از آن ها می خواهد که سؤالات را به دقت بخواند و جوابی را برگزیند که منطبق بر احساس واقعی او است. نه جوابی که مورد قبول دیگران است. در ضمن پاسخ دهندگان محدودیتی از نظر زمان نخواهند داشت.

نتایج:

یافته های توصیفی

با توجه به این که بخش نخست پرسشنامه مربوط به اطلاعات مشخصات تکمیل کننده پرسشنامه است، در این ارتباط، داده های توصیفی ۲۴۴ شرکت کننده در تحقیق به شرح زیر آمده است: ۱۲۶ نفر مرد و ۱۱۸ زن
جدول ۱-۴: توزیع فراوانی متغیرهای جمعیت شناختی

خصوصیات جمعیت شناختی	فراوانی	درصد
مرد	۱۲۶	۵۱/۶۴
زن	۱۱۸	۴۸/۳۶
کل	۲۴۴	۱۰۰

داده های جدول شماره ۱-۴ توزیع فراوانی متغیرهای جمعیت شناختی شرکت کنندگان در تحقیق را نشان می دهد. نمونه تحقیقی حاضر نشانگر آن است که از ۲۴۴ نفر از معلمان آموزش و پرورش منطقه بستان آباد که به سؤالات پرسشنامه پاسخ گفته اند ۱۲۶ نفر مرد (۵۱/۴۴ درصد) و ۱۱۸ نفر زن (۴۸/۳۶ درصد) بودند.

- نرمال بودن

برای بررسی نرمال بودن داده ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که نتایج آن در زیر گزارش شده است.

جدول ۲-۴: آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره	سطح معناداری
برنامه ریزی برای آموزش	۰/۱۹۲	۰/۱۵
اخلاق و مسئولیتهای حرفه ای	۰/۲۰۷	۰/۲۴
مدیریت منابع	۰/۴۱۵	۰/۱۷

طبق نتایج فوق، تمامی متغیرهای پژوهشی با توجه به آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، سطح معناداری آنها بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد ($p > 0.05$). این بدان معناست که متغیرهای ما دارای توزیع نرمال می باشند.

سوالات پژوهش

۱- صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی در آموزش و پرورش منطقه بستان آباد کدامند؟

برای پاسخگویی به این سوال از روش t تک گروهی استفاده گردید.

جدول ۲ میانگین و انحراف معیار برنامه ریزی برای آموزش معلمان در عصر آموزش مجازی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف معیار
برنامه ریزی برای آموزش	۲۴۴	۳/۱۶۱	۱/۱۷	۰/۱۲۷

جدول ۳-۴، میانگین و انحراف معیار برنامه ریزی برای آموزش معلمان در عصر آموزش مجازی را نشان می دهد. همان طور که در جدول فوق مشاهده می شود، میانگین و انحراف معیار نمرات آزمودنی ها در برنامه ریزی برای آموزش به ترتیب عبارتند از ۳/۱۶۱ و ۰/۱۲۷ می باشد. به منظور بررسی وضعیت برنامه ریزی برای آموزش از t تک نمونه ای استفاده گردید.

جدول ۳: آزمون t تک نمونه ای در بررسی برنامه ریزی برای آموزش معلمان در عصر آموزش مجازی

Test value=3					
T	در	سط	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۰/۹۵	
	جه آزادی	ح معنی داری		پایین	بالا ترین
۳۶۷	۲	۰۰۱	۰/۲۸۴	۱/۶۵۱	۰/۸۱۲
۳/	۴۳	۰/		.	

جدول ۴-۴: آزمون t تک نمونه ای برنامه ریزی برای آموزش معلمان در عصر آموزش مجازی را نشان می دهد. با توجه به نتیجه آزمون t در سطح معنی داری $p > 0/01$ می توان گفت برنامه ریزی برای آموزش یکی از عناصر صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی می باشد.

جدول ۴: میانگین و انحراف معیار برنامه ریزی برای اخلاق و مسئولیت های حرفه ای در عصر آموزش مجازی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف	خطای انحراف
	د	ن	معیار	معیار
اخلاق و مسئولیت های حرفه ای	۲۴۴	۳/۳۴۱	۱/۸۱۴	۰/۲۱۱

جدول ۴ ، میانگین و انحراف معیار اخلاق و مسئولیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی را نشان می دهد. همان طور که در جدول فوق مشاهده می شود، میانگین و انحراف معیار نمرات آزمودنی ها در اخلاق و مسئولیت های حرفه ای به ترتیب عبارتند از ۳/۸۱۴ و ۰/۲۱۱ می باشد. به منظور بررسی وضعیت اخلاق و مسئولیت های حرفه ای از t تک نمونه ای استفاده گردید.

جدول ۵: آزمون t تک نمونه ای در اخلاق و مسئولیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی

Test value=3					
T	در	سط	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۰/۹۵	
	جه آزادی	ح معنی داری		پایین	بالا ترین
۹۲	۲	۰۰۱	۰/۱۴۶	۱/۳۶۸	۰/۵۳۱
۲/۴	۴۳	۰/		.	

جدول ۵: آزمون t تک نمونه ای اخلاق و مسئولیت های حرفه ای در عصر آموزش مجازی را نشان می دهد. با توجه به نتیجه آزمون t در سطح معنی داری $p > 0/01$ می توان گفت اخلاق و مسئولیت های حرفه ای یکی از عناصر صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی می باشد.

جدول ۶: میانگین و انحراف معیار برنامه ریزی برای مدیریت منابع در عصر آموزش مجازی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای انحراف معیار
مدیریت منابع	۲۴۴	۳/۰۷	۱/۲۸۴	۰/۱۳۹

جدول ۶، میانگین و انحراف معیار مدیریت منابع معلمان در عصر آموزش مجازی را نشان می دهد. همان طور که در جدول فوق مشاهده می شود، میانگین و انحراف معیار نمرات آزمودنی ها در مدیریت منابع به ترتیب عبارتند از ۳/۰۷ و ۰/۱۳۹ می باشد. به منظور بررسی وضعیت مدیریت منابع از t تک نمونه ای استفاده گردید.

جدول ۷: آزمون t تک نمونه ای در مدیریت منابع معلمان در عصر آموزش مجازی

Test value=3					
T	در	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۰/۹۵	پایین ترین
۴۲	۲	۰۰۱	۰/۳۲۵	۱/۲۷	۰/۳۷۹
۳/۸	۴۳	۰/		۰	

جدول ۷ آزمون t تک نمونه ای مدیریت منابع در عصر آموزش مجازی را نشان می دهد. با توجه به نتیجه آزمون t در سطح معنی داری $p > ۰/۰۱$ می توان گفت مدیریت منابع یکی از عناصر صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی می باشد.

سوال ۲: اولویت بندی صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی در آموزش و پرورش منطقه بستان آباد به چه صورت می باشد؟

در این بخش آزمون فریدمن را برای رتبه بندی صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی انجام می دهیم تا مشخص شود کدام یک عناصر صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی بیشترین رتبه بشمار می رود.

جدول شماره ۸: آزمون فریدمن در رتبه بندی صلاحیت های حرفه ای معلمان در عصر آموزش مجازی

مؤلفه ها	میانگین رتبه ها
اخلاق و مسئولیت های حرفه ای	۳/۶۹
برنامه ریزی برای آموزش	۳/۵۷
مدیریت منابع	۳/۳۶

جدول شماره ۹: نتایج آزمون فریدمن براساس صلاحیت های حرفه ای معلمان درعصر آموزش مجازی

۲۴۴	تعداد
۵۱/۶۲۱	Chi-Square
۲	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معنی داری

همانطور که از جدول شماره ۹ مشاهده می شود ، $\text{sig} < ۰/۰۱$ شده است . بنابراین بین این مولفه ها اختلاف معنی داری وجود دارد و می توان آنها را رتبه بندی نمود. بر اساس نتایج رتبه بندی جدول شماره ۹ (Mean Rank) از بین صلاحیت های حرفه ای معلمان درعصر آموزش مجازی، اخلاق و مسئولیت های حرفه ای، برنامه ریزی برای آموزش و مدیریت منابع به ترتیب دارای بیشترین میزان رتبه از لحاظ صلاحیت های حرفه ای معلمان درعصر آموزش مجازی می باشند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که برنامه ریزی برای آموزش، اخلاق و مسئولیت های حرفه ای و مدیریت منابع از ابعاد صلاحیت حرفه ای معلمان درعصر آموزش مجازی می باشد. و از لحاظ اولویت بندی طبق نتیجه این تحقیق به ترتیب اخلاق و مسئولیت های حرفه ای، برنامه ریزی برای آموزش و مدیریت منابع می باشد. نتایج این تحقیق با تحقیق اخگر و خلیلی (۱۳۹۵) همخوانی دارد. نتایج تحقیقات اخگر و خلیلی (۱۳۹۵) نشان داد که ابعاد مختلف صلاحیت های حرفه ای معلمان، بعد آموزشی، بعد نگرشی، بعد اخلاقی و بعد مهارتی از صلاحیت های حرفه ای معلمان می باشد. تحقیق هانتلی (۲۰۰۸) نشان داد که صلاحیت حرفه ای معلمان در سه حزه دانش حرفه ای، عمل حرفه ای و تعهد حرفه ای می باشد. حاتمی (۱۳۹۸) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که عامل شایستگی های حرفه ای و عمومی مهمترین عامل اثربخش بر تعیین شایستگی های حرفه ای معلمان است.

در تبیین این یافته پژوهشی می توان گفت که آموزش و پرورش ، به عنوان یک سازمان مهم در جامعه ، به دلیل پویایی و اثربخشی خود ، همیشه باید اهداف و عملکرد خود را ارزیابی کند و در نتیجه فرصت های بهتر و تغییرات اساسی ایجاد کند به خصوص در عصر مجازی که به خاطر شرایط خاص که مهارت های خاص نیاز دارد، صلاحیت حرفه ای معلمان از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در تدریس مجازی معلم عامل اصلی تعلیم و تربیت می باشد و با تلاش خردمندانه او است که اهداف عالی نظام آموزشی محقق می شود. موفقیت در آموزش دانش آموزان به طور قابل توجهی تحت تأثیر دسترسی معلمان و مشارکت آنها در کسب شایستگی حرفه ای با کیفیت است. اگر در تدریس مجازی معلمان تخصصی در کسب ابعاد شایستگی حرفه ای مثل اخلاق و مسئولیت های حرفه ای، برنامه ریزی برای آموزش و مدیریت منابع نداشته باشند، به مشکل بر خواهند خورد. بنابراین اگر معلمی بخواهد در آموزش تدریس مجازی به اهداف آموزشی و پرورشی دست یابد بایستی ابعاد اخلاق و مسئولیت های حرفه ای، برنامه ریزی برای آموزش و مدیریت منابع را به خوبی مدیریت کند.

صلاحیت های فنی معلمان شامل مولفه های : انتخاب رسانه آموزش مجازی، توسعه زیر ساخت ها و تامین سخت افزار و تجهیزات مورد نیاز ، تولید و سازماندهی مطالب و محتوای مجازی ، برنامه های نرم افزاری و منابع آموزشی ، تسلط بر کار فنی و شبکه های مختلف مجازی و شبکه شاد ، تسلط کار با اینترنت، کار با کامپیوتر، کار با تلفن همراه هوشمند، توجه به موقعیت و زمینه یادگیری مجازی، مهیا نمودن محیط جذاب و بانشاط تدریس مجازی برای دانش آموزان رنگ، الگوها، نقشه ها و طرح ها و لگوها) ، توسعه و به روز نگه داشتن دانش فنی مجازی . صلاحیت های علمی در برگیرنده مولفه هایی نظیر: معنی دار کردن فرایند یادگیری مجازی، رشد و توسعه دانش و مهارت کار و مهارت های ارتباطی و مجازی با دانش آموزان ، مشارکت، خلاقیت، نوآوری و توانمندی های مجازی، اعتماد به نفس، مسئولیت پذیری ، توانایی غلبه بر موانع موجود آموزش های مجازی فعلی، طرز نگرش و تفکر مثبت در مورد آموزش مجازی، مدیریت زمان ، نیازسنجی مجازی برای نیازهای آموزشی دانش آموزان، تنظیم برنامه درسی منظم و مداوم یادگیری مطابق اهداف آموزش مجازی، داشتن قدرت بیان و آراستگی در حین تدریس مجازی، توانایی برقراری ارتباط بین دروس مختلف، ایجاد آمادگی و انگیزه سازی برای تدریس مجازی برای دانش آموزان، وجود و ارائه طرح درس، مهارت های کلاس داری، تلاش برای کیفیت بخشی به تدریس مجازی، تدریس خلاقانه، اولویت بندی موضوعات درس برای تدریس مجازی، همکاری و مشورت با مدیر، معلمان و سایر همکاران دیگر، توانایی ارتباط مجازی با اولیا، ابراز هیجان و رایزنی با دانش آموزان، مدیر و معلمان، استفاده از راهبردها و روش های نوین تدریس مجازی و روش های ارزشیابی و ارائه تکالیف مهارت محور مجازی و بازخورد مناسب و صلاحیت های تعلیمی شامل مولفه های : یادگیری مشارکتی و تیمی مجازی، علاقه به تدریس مجازی و انتقال مفاهیم یادگیری به دانش آموزان، مدیریت یادگیری الکترونیکی، راهبرد حل مسئله ، برقراری ارتباط منطقی دانش آموزان با همدیگر و اولیا با هم در فضای مجازی، درک مقابله با مقاومت اولیا و دانش آموزان در مقابل با آموزش و تدریس مجازی، محیط خود راهبر و هدایت گری امر یادگیری مجازی، رویه خود گردان و خود دستیاب جستجوگری مجازی در شیوه آموزش مجازی هستیم

منابع:

- ابوالحسنی، زهرا؛ جوادی پور، محمد. (۱۳۹۸). شایستگی های حرفه ای معلمان و رضایت شغلی با تاکید بر دیدگاه سازنده گرایی. فناوری آموزش، ۱۳(۴)، ۹۱۱-۹۲۰.
- احمدی، غلامعلی، امینی زرین، علیرضا، مهدیزاد تهرانی، آیدین. (۱۳۹۵). بازنگری انواع دانش معلمی (دیدگاه لی شولمن) از منظر نظریه خبرگی (دیدگاه الیوت آیزنر) و ارتباط آن با فناوری آموزشی نمونه ای از یک پژوهش توصیفی-تحلیلی. نوآوری های آموزشی، ۱۵(۴)، ۷-۲۸.
- اندرسون، لورین. (۱۳۸۶). افزایش کارایی معلم. (ترجمه رؤوف، علی و رضایی، منیره). چاپ دوم، تهران: نشر . آقازاده، احمد. (۱۳۸۶). آموزش، پرورش تطبیقی. تهران:
- باقری، سیفعلی. (۱۳۸۵). بررسی و مقایسه ی اثربخشی معلمان جذب شده از نهضت سواد آموزی و معلمان جذب شده از مراکز تربیت معلم و آموزش عالی در دوره ی ابتدایی شهرستان مراغه سال تحصیلی ۸۵-۸۳. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی آموزشی، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- پرداختچی. محمد حسین. جزوه ی درسی نظارت و راهنمایی آموزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران،
- پرداختچی، محمد حسن. (۱۳۷۴). مدیریت آموزشی به عنوان قلمرو حرفه ای. فصلنامه مدیریت در آموزش و پرورش، سال چهارم، شماره ۱۳، صص ۴۶-۵۶.

- پرداختچی، محمدحسین. مدیریت آموزشی به عنوان قلمرو حرفه ای، فصلنامه مدیریت در آموزش پورشافعی، هادی، (۱۳۸۵). کارگزار فکور (تحلیلی بر نقش - ای معلم)، نشریه علمی - پژوهشی پژوهشگران. جماشیانی، آرزو، آفازاده، احمد و محسن پور، بهرام. (۱۳۹۲). بررسی رابطه میان صلاحیتهای حرفه ای معلم و پیشرفت ریاضی دانش آموزان پایه چهارم ایران و آلمان برپایه داده های تیمز ۲۰۰۷. فصلنامه تعلیم و تربیت، سال ۲۹، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۲، صص ۱۶۵-۱۸۱.
- حاجی زاد، محمد و همکاران. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه مهارت های حرفه ای معلمان دروس علوم پایه و علوم انسانی دوره راهنمایی شهرستان بهشهر به منظور ارائه روش های ارتقای کیفی این مهارت ها. فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات مدیریت آموزشی - سال دوم - شماره دوم - زمستان ۸۹.
- دانش پژوه، زهرا. (۱۳۸۲). ارزشیابی مهارت های حرفه ای معلمان علوم و ریاضی در دوره راهنمایی و ارایه روش های ارتقای کیفی آن، موسسه پژوهشی برنامه ریزی درسی و نوآوری های آموزشی.
- دبیری اصفهانی، عذرا. (۱۳۹۲). بررسی میزان آگاهی مدیران آینده ی مدارس کشور نسبت به حقوق کودکان، مجله ی اندیشه های نوین تربیتی، دوره ی ۶، شماره ی ۲، تابستان ۱۳۹۲، صص ۱۲۹-۱۱۹.
- دلور، علی. (۱۳۹۰). مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، چاپ نهم، تهران: انتشارات رشد.
- دلور، ژاک (۱۳۸۹). یادگیری گنج درون: گزارش کمیسیون بین المللی آموزش و پرورش برای قرن بیست و یکم به یونسکو. ترجمه دفتر همکاریهای علمی و بین المللی وزارت آموزش و پرورش. تهران: انتشارات تزکیه.
- Darling-Hammond, L. (2006). Constructing 21st-century teacher education. *Journal of Teacher Education*, 57(3), 300-314.
- Dunkin, michael J. (1988)... the international of teaching and teacher education pargamon press,
- Ertmer, P. (2003). Transforming teachereducati on. Visions and strategies. *Educational Technology Research and Development*, 51(1). 124-128.
- Hill, H. C., & Lubienski, S.T. (2007). Teachers' mathematics knowledge for teaching and school context. A study of California teachers. *Educational Policy*, 21(5), 747-768.
- Huntly, H. (2008). Teachers' work: Beginning teachers' conceptions of competence. *The Australian Educational Researcher*, 35(1), 125-145.
- Huntly, Helen. (2008). Teachers' Work: Beginning Teachers' Conceptions Of Competence, *The Australian Educational Researcher*, Vol.35, No.1. Availableat: <http://linkspringer.com>.
- Kansanen, P. (2004). The idea of research-based teacher education. *Didacta Varia*, 9(2), 11-۲۴.
- Fitzpatric, M. A., & Koener, A. F. (2005). Family communication schema effect on children's resiliency. In S. Dunwoody, L. Becker, D. McLeod, & G. Kosick (Eds.), the evolution of key mass communication concepts: Honoring Jack M. McLeod (pp. 113- ۱۳۸). Cresskill, NJ: Hampton.
- Ghobadi, K, Haddadi, S, Dadashzade, S 2015, Achievement goals prioritization of nursing and midwifery students and its relationship with self-directed learning, *Scholarly Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences*, Vol. 8, No.4, Pp.223-229. [In Persian].